

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa A. R.

przeciwko M. S. Sp. z o.o.

o odprawę i ekwiwalent za niewykorzystany urlop,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 czerwca 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 lutego 2011 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2011 r., Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń w sprawie z powództwa A. R. przeciwko M. S. Spółce z o.o. o odprawę i ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy z dnia 15 listopada 2010 r.,: 1) uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji w punkcie pierwszym w części dotyczącej kwoty 1.269 zł i w tym zakresie umorzył postępowanie (punkt I), 2) oddalił apelację w pozostałej części (punkt II) oraz 3) odstąpił od obciążania strony pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego na rzecz powoda (punkt III). Częściowe umorzenie postępowania było konsekwencją skutecznego cofnięcia przez powoda na etapie

postępowania apelacyjnego powództwa w części obejmującej kwotę 1.269 zł. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy uznał, że podstawą tego orzeczenia jest art. 102 k.p.c., bowiem Sąd przychylił się do zgłoszonego na rozprawie apelacyjnej przez pozwaną Spółkę wniosku o nieobciążanie jej kosztami procesu należnymi powodowi z uwagi na jej trudną sytuację finansową, przy czym ta okoliczność była już wielokrotnie podnoszona przed Sądem pierwszej instancji.

Na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego zawarte w punkcie III wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł zażalenie, w którym domaga się jego uchylenia i zmiany przez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego za instancję apelacyjną, ewentualnie jego uchylenia i przekazania w tym zakresie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Żalący się zarzucił Sądowi drugiej instancji obrazę art. 102 k.p.c. wskutek jego zastosowania i odstąpienia od obciążenia pozwanej Spółki obowiązkiem zwrotu powodowi należnych mu kosztów postępowania apelacyjnego oraz naruszenie art. 98 § 1 w związku z art. 99 k.p.c. i w związku z § 6 pkt 5, § 11 ust. 1 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) wskutek ich niezastosowania. W uzasadnieniu zażalenia powód podkreślił w szczególności, że trudna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej proces samodzielnie nie stanowi podstawy zwolnienia jej od obowiązku zwrotu przeciwnikowi kosztów postępowania. Koszty postępowania apelacyjnego powinny przysługiwać powodowi od strony pozwanej, bowiem cofnął powództwo tylko w nieznaczej części w stosunku do wartości przedmiotu zaskarżenia, przy czym cofnięcie to było skutkiem powołania przez pozwaną nowych faktów i dowodów dopiero w apelacji, mimo że mogła ona je powołać w postępowaniu przed Sądem Rejonowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie z tej przyczyny, że podstawą prawną rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego zawartego w

punkcie III wyroku Sądu Okręgowego z dnia 24 lutego 2011 r. w rzeczywistości nie był art. 102 k.p.c. - chociaż taką właśnie podstawę powołał Sąd drugiej instancji - lecz art. 100 k.p.c. Przepis ten (mający odpowiednie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym) stanowi, że w razie częściowego uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

W rozpoznawanej sprawie żądanie (obejmujące zapłatę kwoty 34.797,81 zł) nie zostało uwzględnione w zakresie kwoty 1.269 zł, gdyż w tej części w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji pozew został skutecznie cofnięty, zaś postępowanie w tym zakresie umorzone. W odniesieniu do kwoty 1.269 zł powód przegrał więc sprawę w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji. W tej sytuacji miała więc zastosowanie wyrażona w art. 100 k.p.c. zasada stosunkowego rozdzielania kosztów między stronami procesu. Stosunkowe rozdzielanie kosztów procesu może nastąpić w różny sposób i wynikać z różnych przyczyn (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2005 r., SK 26/02, OTK-A 2005 nr 3, poz. 29), gdyż zasada kompensaty nie jest jedyną, jaką kieruje się sąd przy rozstrzyganiu o kosztach postępowania. Oprócz tej zasady istnieją bowiem zasada odpowiedzialności za wynik sprawy, zasada słuszności, zasada zawinienia i inne im podobne, przy czym z art. 100 k.p.c. nie wynika nakaz dokonania przez sąd arytmetycznego stosunkowego rozdzielania kosztów. Sąd Najwyższy wielokrotnie przedstawiał pogląd, że wzajemne zniesienie (stosunkowe rozdzielanie) kosztów procesu nie wymaga dokładnego obliczenia stosunku części uwzględniającej powództwo do części oddalającej pozew, a zasadniczym kryterium rozłożenia ciężaru kosztów procesu jest w takim wypadku poczucie słuszności (przykładowo orzeczenia z dnia 30 kwietnia 1952 r., C 290/52, OSN 1953 nr 4, poz. 99 i z dnia 11 stycznia 1961 r., 4 CZ 143/60, OSPiKA 1961 nr 11, poz. 317 oraz postanowienia z dnia 21 stycznia 1963 r., III CR 191/62, OSNCP 1964 nr 1, poz. 16; z dnia 4 października 1966 r., II PZ 63/66, LEX nr 6049; z dnia 7 lipca 1970 r., I PZ 28/70, LexPolonica nr 322557; z dnia 17 czerwca 1974 r., II CZ 104/74, LEX nr 7523 i z dnia 28 lutego 1985 r., II CZ 21/85, LexPolonica nr 320926; por. też wyrok z dnia 21 lutego 2002 r., I PKN 932/00, OSNP 2004 nr 4, poz. 63).

Odstąpienie przez Sąd drugiej instancji od obciążania strony pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego oznacza w istocie zniesienie kosztów tego

postępowania między stronami. To rozstrzygnięcie jest uzasadnione ciężką sytuacją finansową pozwanej Spółki, przemawiającą za zastosowaniem zasady słuszności przy rozliczeniu kosztów wobec częściowego uwzględnienia żądań powoda. Oprócz sytuacji finansowej strony pozwanej występowała więc jeszcze dodatkowa okoliczność uzasadniająca nieobciążanie tej strony kosztami postępowania apelacyjnego (częściowe przegranie sprawy przez powoda).

Zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego odpowiada więc prawu, co powoduje oddalenie zażalenia na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.